

ÅRSPLAN 2024-2025 - TYSK 9. KL

Uge:	Forløb:	Beskrivelse / aktiviteter:	Kompetenceområder Læringsmål	Materialer, tekster og medier:	Evaluerende aktiviteter
33 34 35	Anfang gut alles gut	<p>Om tysk i 9. kl. Tyskfaget generelt, begrundelserne herfor, vores arbejdsformer, afleveringer, prøver, terminprøve og evt. eksamen etc.</p> <p>Vi starter året ud med lidt repetition, nogle genkendelige "chunks" og mundtlige minioplæg. De skal bl.a:</p> <p>Lave minioplæg om ferie og interview med en klassekammerat om deres ferie.</p> <p>På et fotoløb med spørgsmål om tysk geografi og kultur, for at løse opgaverne.</p> <p>Skrive et postkort fra deres ferie.</p> <p>Eleverne laver små korte skuespil/samtaler ud fra arkene med de "tyske grundbegreber"</p>	<p>Eleven kan forstå budskaber og holdninger inden for nære emner.</p> <p>Eleven kan i et enkelt sprog tale om et emne. Både forberedt og i nogen grad uforberedt.</p> <p>Eleven har viden om centrale kulturelle, sociale og historiske forhold i de tysktalende lande.</p> <p>Eleven har viden om tysk sprogs og kulturs betydning i Europa.</p> <p>Eleven kan skrive udtryk og sætninger klart og forståeligt.</p> <p>Eleven har en god forståelse for væsentlige grammatiske færdigheder.</p>	<p>Oplæg/skriveskabelon til at skrive om ferien, med div. gode sætninger.</p> <p>Ark med forskellige spørgsmål og svarmuligheder på tysk til miniinterview.</p> <p>Repetitionsøvelser fra Grammatip.com (9. kl.)</p> <p>Repetition "tyske grundbegreber" papirkopi (findes på drev)</p> <p>Opgaven: "Wie gut kennst du Deutschland" (findes på Drev).</p> <p>Gyldendals webprøve 9. kl. Lytteprøve 2 Læseprøve 2 Sprogligt fokus 2</p> <p>Einfach So. 60 min. færdighedsprøve (uden hjælpemidler)</p>	<p>Klassesnak om Tyskland, hvem har besøgt Tyskland i ferien, talt tysk og hvilket kendskab har vi til Tyskland, Østrig og Schweiz.</p> <p>Læse ferieteksterne op for klassen</p> <p>Grammatikfokus: repetition, kongruens, kendeord, akkusativ og dativ. Sætningsled.</p> <p>Niveauprøver (Einfach so, faste udtryk, færdighedsprøve 60 min.</p> <p>Gyldendals webprøve</p> <p>Læse postkort op for klassen og bagefter aflevere til mig + en kopi til opslagstavlen.</p> <p>Præsentation af årsplanen i emner, arbejdsmetoder og rutiner i faget. Snak om terminsprøver og en evt. mundtlig eller skriftlig eksamenssituation.</p>

<p>36 37 38 39 40 41</p>	<p>Sport & Freizeit</p>	<p>I dette forløb skal vi arbejde med sport og fritid med fokus på: OL og OL's historie, populære tyske sportsgrene - stjerner, -præstationer, -kultur samt tyskernes interesser og fritidsaktiviteter / beskæftigelser, såvel som elevernes egne fritidsinteresser og en indsigt i - og forståelse af - ligesindede tyske unges sport- og fritidsliv.</p> <p>Forløbet rummer mange nære emner for eleverne, og der vil derved blive rig mulighed for eleverne til at udtrykke sig mundtligt om deres forhold til sport samt deres fritidsinteresser og syn på tyske unges sports- og fritidsliv.</p>	<p>Eleven kan læse og forstå hovedindholdet i en fagtekst.</p> <p>Eleven kan indgå i, fastholde og afslutte enkle samtaler om nære emner.</p> <p>Eleven kan udveksle budskaber og holdninger.</p> <p>Eleven kan beskrive tysktalende landes kulturer og levevis.</p> <p>Eleven har viden om væsentlige elementer af tysktalende landes kultur.</p> <p>Eleven kan skrive udtryk og sætninger klart og forståeligt.</p>	<p>Alinea tysk: Die Olympische Spiele.</p> <p>Tekster: Die Sommerspiele (1,5 ns) Die Winterspiele (1,3 ns) Die Teilnehmer (1,6 ns)</p> <p>Der Traum vom Fussballprofi sein</p> <p>Samtaleark: Sport und Freizeit, Jung sein (@fra_klassen).</p> <p>Alinea tysk: Sport und Freizeit Tekster: Mehmet & seine Freunde (0,8 ns) Interview für die Schulzeitung (1,0 ns)</p> <p>Alinea tysk: Sommer, Sonne und freie Zeit Tekst:</p> <p>Sang: Max Raabe: Der perfekte Moment</p>	<p>Fælles oversættelse af nogle af teksterne og opsamling i plenum. Hvad skal opgives til eksamen? fokus på at få skabt gode vaner på TEAMS / OneNote.</p> <p>Planche om en OL sport og de tyske atleter i denne.</p> <p>Mundtlig fremlæggelse i grupper om fritidsinteresser og hobbyer (ud fra samtaleark). Fortælle om sin kammerat.</p>
--	------------------------------------	---	---	--	---

<p>46 47 48</p>	<p>Typisch Deutsch</p>	<p>I dette forløb skal vi undersøge og arbejde med Tysklands: kultur, skikke, traditioner og seværdigheder, samt deres blik på Danmark som nabo og ferieland. Vi skal også en tur til Schweiz og Østrig og blive klogere på, hvad deres særpræg / kultur er, samt hvordan deres forhold til Tyskland og rolle i den "tysktalende" verden er. Vi skal også se på det "moderne" multikulturelle Tyskland, og hvordan f.eks. indvandringen i 80'erne har været med til at præge og udvikle Tyskland i dag.</p>	<p>Eleven har viden om centrale kulturelle, sociale og historiske forhold i de tysktalende lande, og kan møde disse åbent og fordomsfrit.</p> <p>Eleven har viden om samtaleformer i tysktalende områder.</p>	<p>Der Sprung 9 (tekst + opgave): Was ist dir in Dänemark angefallen? (2,1 ns) Dänemark stellt sich vor (1,3 ns) Österreich - ein Land mitten in Europa Grüß got in Österreich (2,6 ns) Karneval und Fastnacht (1,2 ns)</p> <p>Logo 9 (tekst + opgavebog): So möchte ich wohnen (1,2 ns) Über mein Leben in der WG (1 ns) Multikultur (1,3 ns) Zu Hause in Deutschland (2,1 ns)</p> <p>Dokumentarprogram: Mein Weg nach Deutschland (Goethe Ins.)</p>	<p>Die große Schweiz quiz</p> <p>Portræt af Østrig eller Schweiz. De deles i 2 fokusområder.</p> <p>Skrive om hvordan man bor og gerne vil bo i fremtiden.</p> <p>Samtale (ud fra skabelon). Hvordan ville det være at flytte til et fremmed land?</p>
<p>49</p>	<p>Terminsprøver</p>	<p>Eleverne skal til terminsprøve i tysk og vil forud for denne være blevet informeret om, hvordan det forløber, hvor og hvilke hjælpemidler de må anvende, samt gode råd til at de enkelte af de 4 prøvedele.</p> <p>De har desuden i efteråret lavet 2 øveprøver forud for terminsprøven. Heraf er af prøverne inkl. fri skriftlig fremstilling med efterfølgende karaktergivning for denne del.</p>	<p>Eleven kan forstå hovedindhold og detaljer om nære emner.</p> <p>Eleven kan forstå forskellige typer af enkle tekster om nære emner, og har viden om at læse efter detaljer.</p> <p>Eleven har viden om centrale kulturelle, sociale og historiske forhold i de tysktalende lande.</p>	<p>Gyldendals webprøve:</p> <p>Lytte Læse Sprog og sprogbrug Fri skriftlig fremstilling</p>	<p>Eleverne får indsigt i deres % vis korrekte samt en karakter for deres opgaver. De får deres "fri skriftlig fremstilling" retur med forslag til forbedringer og en karakter for deres arbejde.</p>

50 51	Weihnachten	Lidt julehygge skal der også være plads til i 9. kl. Så vi skal se lidt på de tyske juletraditioner, tale om traditionen om "Der Tannenbaum" synge julen ind, formulere nytårsønsker og skrive en sød lille julehilsen til hinanden.	Eleven har viden om centrale kulturelle, sociale og historiske forhold i de tysktalende lande. Eleven kan skrive enkle sætninger klart og forståeligt. Eleven kan forstå budskaber og holdninger inden for nære emner.	Forløb Alinea tysk: Weihnachten Sang: Oh' Tannenbaum YouTube: Zwei euro für den Weihnachtsman (juleeventyr) Video: Weihnachtstraditionen (Euromax) Alinea tysk.	Præsentere jule / nytårsønsker for klassen / hinanden. Kunne synge med på "O' tannenbaum" Weihnachtsbingo Den store "Weihnachts und Silvester Quiz"
2 3 6	Typisch deutsch #2	(fortsat forløb fra uge 48)	(fortsat forløb fra uge 48)	Logo 8: Rund um der Bodensee Der Bodensee (1,4 ns) Drei Länder ein See (0,5 ns) Der Ampelman (0,7 ns) Das Mercedes Museum (1,1 ns) In der S-bahn (0,6 ns) Fagbøger: (Gyldendal, Eselohr) Autos, Elise Burmeister Made in Germany, Laila Breilø Schweiz, Elise Burmeister Österreich, Lene Laursen (opgaver til teksterne findes i Gyldendals fagportal) Alinea tysk: Rock am Ring	Skrive et portræt af en tysk virksomhed. Præsentere mundtligt for hinanden i fokusgrupper. Eleverne præsenterer en del af de to emnebøger om Østrig og Schweiz for klassen, så vi får en fælles forståelse af begge lande og alle teksterne i bøgerne. Podcast om noget "typisch deutsch"

8 9 10 11	Jung Sein	<p>I dette forløb arbejder vi med temaet "At være ung." Både i oplevelsen og forståelsen af hvordan tyske unge lever deres liv, og i at kunne fortælle om sit eget liv, interesser, fremtidsdrømme mv.</p> <p>I forløbet skal eleverne udover at møde tekster og div. andre (digitale) medier om tyske unge, arbejde med at dramatisere et dilemma, lave portræt af et ungt menneske, der går en forskel for andre samt at skrive et flot livsdigt, der skal udstilles på gangen.</p> <p>Vi vil desuden løbende gennem samtalearket lave små korte dialogworkshops, så eleverne gradvist får opbygget et godt ordforråd og nogle relevante sætninger (chunks) om emnet.</p>	<p>Eleven har viden om kommunikationsregler for sociale medier i en tysksproget kontekst.</p> <p>Eleven har viden om kulturbundne udtryk og høflighedsnormer.</p> <p>Eleven kan skrive emnerrelevante udtryk og sætninger klart og forståeligt.</p> <p>Eleven kan indgå i, fastholde og afslutte enkle samtaler om nære emner.</p> <p>Eleven kan forstå forskellige typer af enkle tekster om nære emner.</p>	<p>Der Sprung (tekstbog): Was würdest du machen? A Felix und ich (0,5 ns) B Lutz (0,6 ns) C Das treffen (0,9 ns) Plus arbejdsspørgsmål til de 3 dilemmaer. Von hier aus etwas tun (1,3 ns) Mein Arbeitsplatz ist... (0,5 ns) Meine Zukunftspläne (0,9 ns)</p> <p>Logo 9 (tekstbog): Mediengebracht unter Jugendliche (1,7 ns) Die Modebloggerin Anouk (1,4 ns) Austauschschüler werden (0,7 ns) Meine Pläne und Träume (1,5 ns)</p> <p>Logo 8 (tekstbog): Idole und Vorbilder (1 ns) So möchte ich wohnen... (1,2 ns)</p> <p>Samtale ark: Jugendliche und ihre Familie, Jung sein, Anders sein (@fra_klassen)</p> <p>Alinea tysk: Das Leben online</p>	<p>Vælg et af de 3 dilemmaer. Derefter dramatisere og sidenhen beskrive, hvad man selv ville have gjort i den situation.</p> <p>Grammatikfokus: fremtid / wäre</p> <p>Lave et portræt af en person, der gør en forskel for andre.</p> <p>Fortælle skriftligt og mundtligt om sine fremtidsplaner.</p> <p>Lave et livsdigt (s.103 Der Sprung 9).</p> <p>Film: Kebab Connection.</p>
12 13 14 15 17	Deutschland Damals und dann	<p>I dette forløb skal det handle om 2. verdenskrig og særligt efterspillet. Dvs. den kolde krig, Berlinmuren, Tysklands opdeling, Sovjetunionen, det politiske landskab i Tyskland og Europa samt verden og udviklingen frem mod Berlinsmurens fald.</p> <p>Vi skal også arbejde med Tysklands politiske system og "landskab" i dag og tale om Bundeswahl i september og</p>	<p>Eleven har viden om tysk sprogs og kulturs betydning i Europa.</p> <p>Eleven kan beskrive tysktalende landes kulturer og levevis.</p> <p>Eleven har viden om væsentlige elementer af tysktalende landes kultur.</p> <p>Eleven kan skrive udtryk og sætninger klart og</p>	<p>Der Sprung 9 (tekst + opgave): Die Berliner Mauer und die Grenze (1,8 ns) Fluchtversuche (0,8 ns)</p> <p>Logo 9 (tekst + opgave): Kreativ und engagiert (1,5 ns)</p> <p>ZDF video: Die Parteien Die deutsche Demokratie.</p> <p>Youtube: Das Wahl. Einfach erklärt. Wie funktioniert das Bundestagswahl.</p>	<p>Lave et kort over Viborg med mur/grænse og tal om hvordan det ville påvirke eleverne.</p> <p>Lave tidslinje over den kolde krig.</p> <p>Skrive kort og et udvalgt parti og føre valgkamp dvs. fremføre politik / politiske mærkesager</p>

		oktober (og valg til Bundestag 2025).	forståeligt. Eleven kan anvende kulturbundne udtryk i enkle dialogsituationer.	Olaf Schulz: Wer ist er? Podcast: grænsevagten der væltede Berlinmuren (DR) Fagbog (Gyldendal, Eselohr): Deutschland 1933-1945 Film: Goodbye. Lenin Kortfilm: Celle 364 (filmstriben) Alinea tysk: Fall der Berlinmauer - und jetzt? Ein Land voller Wunden Früher war alles besser	for klassen og debattere. Lave en filmanmeldelse / analyse af Goodbye, Lenin.
--	--	---------------------------------------	---	--	--

Struktur i og formål med undervisningen, rutiner og didaktiske overvejelser

Eleverne har tysk 4,66 lektioner af 45 min. om ugen

Fagets formål¹:

- Eleverne skal udvikle kompetencer til at kommunikere på tysk både mundtligt og skriftligt, så de kan anvende tysk nationalt og globalt i deres aktuelle og fremtidige liv. Eleverne skal samtidig udvikle deres sproglige bevidsthed og fremmedsprogsindlæring samt styrke deres kulturelle og interkulturelle forståelse gennem kulturmøder.
- Stk. 2. Gennem oplevelse, fordybelse og aktiv medvirken skal elevernes lyst til at bruge sproget personligt og i samspil med andre fremmes. Eleverne skal herved få tillid til egne evner og lyst til at beskæftige sig med tysk sprog og kulturer til fremme af deres videre udvikling.
- Stk. 3. Faget tysk skal give eleverne grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i tysktalende lande og derved styrke deres internationale og interkulturelle forståelse.

I undervisningen er der fokus på følgende dimensioner:

- **Den mundtlige:**
Det er meget vigtigt, at eleverne oplever at kunne bruge sproget i tale og forståelse af det talte sprog. Dette gøres bl.a. gennem: brug af tysk (dvs. div. simple forklaringer, beskeder og instrukser til eleverne), mundtlige opstartsøvelser, lege og træning i mundtlighed ud fra stilladserende oplæg/opgaver, oplæsning af tekster og øvestykker, lytteøvelser og mødet med det talte sprog gennem levende medier: lydclip, tv/nyhedsudsendelser, kortfilm, dokumentarfilm og spillefilm. Der vil ugentligt blive lavet små øvelser med flashcards, som repeterer og styrker elevernes ordforråd og

¹ Fælles mål for tyskfaget: https://emu.dk/sites/default/files/2020-09/GSK_F%C3%A6llesM%C3%A5l_Tysk.pdf

evne til at udtrykke sig om nære hverdagsemner og ting. Der vil også i de forskellige forløb blive arbejdet med drama, interviewsituationer og produktion af podcast, så eleverne i flest muligt "autentiske" situationer skal bruge sproget og udtrykke sig mundtligt.

- **Den skriftlige og grammatiske,**

Det er vigtigt, at eleverne oplever at kunne skrive, stave, oversætte og genkende ord, sætningsstrukturer og begreber i en læsesituation og i mødet med fagets tekster. Dette gøres ved forarbejde og arbejde med tekster relateret til fagets årsværk i de udvalgte emner/temaer. Teksterne i denne årsplan kommer overvejende fra undervisningsportalen Alinea tysk samt bogsystemet: Der Sprung 9 og Logo 8 og 9. Der arbejdes desuden med skriftlighed i undervisningsmaterialet "Gut gemacht", hvor eleverne arbejder med relevante og niveausvarende øvelser, der styrker deres skriftlige og grammatiske færdigheder. Dette gøres i en fast og genkendelig ramme (månedsopgaver), hvor der efter aflevering vil blive brugt tid på fælles at gennemgå/evaluere opgaverne, så eleverne mærker deres progression og har mulighed for at forstå, hvor de måtte have fejl og mangler, og hvordan disse så kan rettes/skal forstås. Der arbejdes sideløbende med grammatikopgaver på online platformen Grammatip. Opgaverne her gives også som en månedsopgaver, og peger både fremad i det vi arbejder med og skal lære, samt bagud ift. at få repeteret ting, vi tidligere har lært. Vi arbejder også med grammatik i en selvfremskrevet grammatikbog, samt i små opstartsøvelser, hvor vi sammen skriver grammatiske noter og ser på og analyserer en (eller flere) sætninger, således at vi konstant får opfrisket og styrket forståelsen af fagets elementære grammatiske dele indenfor: kongruens, ordklasser, kendeord, udsagnsordenes bøjninger, sætningsanalyse og kasus samt sted- forholdsord og de grammatiske tider. Der vil desuden 3 gange i løbet af året blive taget en af Gyldendals webprøver, som tester elevernes færdigheder i lytning, læsning og sprog og sprogbrug / grammatisk forståelse.

- **Den kulturelle, interkulturelle og historiske:**

Det er til hver en tid undervisningens sigte, at blande disse dimensioner i et meningsfyldt, struktureret og overskueligt forhold, således at undervisningen på en og samme tid bliver dynamisk, vedkommende, hverdagsnær og interessant samt overskuelig og eksemplarisk ift. de mundtlige (chunks) og sprogtekniske elementer (grammatik, ordforråd og forståelse). Således er det intentionen, at give eleverne de bedst mulige forudsætninger for at øve, udvikle og mestre deres: mundtlige, skriftlige, grammatiske og læse- og lyttemæssige færdigheder, samt gennem arbejdet med fagets indhold og emner, at give dem et solidt indblik i de kulturelle, historiske og interkulturelle forhold omkring Tyskland, Østrig og Schweiz samt deres rolle i Europa og verden såvel som i elevernes hverdag og egenverden.

Der er følgende grundstruktur og elementer for ugen og på månedsbasis, som sikrer, at vi når omkring fagets emner på forskellige måder, og at der er en genkendelig men samtidig afvekslende struktur

Ugentligt:

- **Arbejde med årsplanens emner / temaer:**

I omtrent 60% af den ugentlige undervisningstid, vil der blive arbejdet med de forløb, emner og temaer, der herover er beskrevet i årsplanen. Se evt. opgivelser af emner til eksamen nedenfor. Alle forløb relaterer sig til et af disse 4 overemner.

- **Flashcards / ordforrådstræning:**

Forskellige mundtlige øvelser med flashcards fra Gut gemacht. Der bruges / genbruges 3-5 forskellige strukturer, som eleverne hurtigt lærer at kende og kan falde ind i. Vi træner ordforråd og repeterer div. hverdagsord, vi har lært og brugt i de foregående år. Vi bestræber os på altid at få sat ordene i hele sætninger og en meningsfuld sammenhæng.

- **Ludwig:**

Mundtlig øvelse med bolden "Ludwig" der kastes rundt mellem eleverne og følges af en sætning (et spørgsmål) som så besvares af modtageren.

Det kan være sætninger (spørgsmål) der knytter sig til et igangværende emne, eller spørgsmål til elevernes hverdag, liv, præferencer, interesser mv. Nogle gange vil

“Ludwig” også mig, der stiller det samme spørgsmål til flere af, eller alle eleverne, om et emne, de skal udtrykke sig omkring.

Månedligt:

- **Grammatikfokus på Grammatip**
Der gives 9 opgaver, som skal være lavet ved månedens udgang. Opgaverne / fokus gennemgås i starten af måneden, og der gives “drypvis” tid til at arbejde med opgaverne i undervisningen, hvilket også er muligt, når man er færdig og mangler “ekstra opgaver”.
- **Gut gemacht (opgavebog):**
Eleverne får en opgave i arbejdsbogen Gut Gemacht 5. Indholdet bliver gennemgået og eksemplificeret, og der bliver givet tid til at arbejde med det i undervisningen. Når man “ikke i mål”, laves det hjemme som lektier.
- **Vi skriver et kapitel i grammatikbogen:**
Eleverne startede i 7. kl. et projekt med daværende tysklærer, hvor de sammen skrev små kapitler til en fælles grammatikbog i et rødt kladddehæfte. Dette går vi færdigt i 9. kl. og der vil blive tilføjet en ny del hver måned frem mod afslutningen af projektet.

Prøver, afleveringer, karaktergivning og eksamener:

Fagets årsplan og de emner/temaer der arbejdes med, er alle tænkt ind i et af disse 4 eventuelle eksamensemner:

- **Sport und Freizeit:** om sport, sportskultur og fritidsinteresser
- **Jung sein:** om det at være ung i Tyskland og Europa.
- **Typisch Deutsch:** om tysk kultur, musik og traditioner
- **Deutschland - damals und dann:** om tysk historie og politik.